

ญ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่ง 1) ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคของระบบงานราชทัณฑ์ไทยเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพ และ 3) ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูลใน 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดขอนแก่น ภาคกลาง คือ กรุงเทพมหานคร ภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และภาคตะวันออก คือ เรือนจำพัทยา จังหวัดชลบุรี รวม 5 จังหวัด และมีแนวทางในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ และผู้ต้องขังชายทั้งในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย และได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 1 ครั้ง

ผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทั่วไปในเรือนจำ การบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขัง และการบริหารจัดการเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยสามารถสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1) การบริหารจัดการทั่วไปในเรือนจำ เช่น การดูแลกลุ่มผู้ติดเชื้อเอดส์และผู้มีปัญหาด้านสุขภาพจิต การจัดหาพื้นที่เพียงพอในการใช้บริโภค การแยกผู้ต้องขังที่รอการพิจารณาต้องแยกจากผู้ต้องขังที่ต้องคำพิพากษาแล้วให้ชัดเจน การปรับปรุงห้องน้ำบนเรือนนอนให้มีมิติมากขึ้น การพัฒนาระบบการรักษาความลับของผู้ร้องเรียนในเรือนจำ และการพัฒนาการตรวจสอบภายนอก 2) การบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขัง เช่น การพัฒนาระบบวิธีการสอนจริยธรรม การให้ความสำคัญกับโปรแกรมด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การส่งเสริมผู้ต้องขังด้านการศึกษา การจัดหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้ต้องขัง การพัฒนาแนวทางในการเตรียมความพร้อมก่อนการปล่อยตัวผู้ต้องขัง การสร้างรายได้และเงินออมให้กับผู้ต้องขัง การส่งเสริมแนวทางการสร้างชุมชนจำลอง การพัฒนาระบบการติดตามช่วยเหลือผู้พ้นโทษ และการปรับแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคสำหรับการทำงานของผู้พ้นโทษ และ 3) การบริหารจัดการเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เช่น การให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การจัดสรรเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เพียงพอให้ครอบคลุมหน้าที่ และการพัฒนาสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ให้ดีขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วประเทศของไทย โดยแบ่งออกตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนก่อนการฟ้องคดี เช่น การปรับปรุงแก้ไขแนวทางการจัดการปัญหาอาชญากรรม การเบี่ยงเบนคดีก่อนการฟ้อง การส่งเสริมการใช้กระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์ และการสร้างความยอมรับของสังคมกับผู้ต้องขังพ้นโทษ 2) ขั้นตอนระหว่างการฟ้องและพิจารณาคดี เช่น การพัฒนาระบบการประกันตัวชั่วคราว การส่งเสริมให้ใช้มาตรการการต่อรองคำรับ

ฎ

สารภาพ และการส่งเสริมให้นำวิธีการในขั้นตอนก่อนการพิจารณาพิพากษาแทนการควบคุมอยู่ในเรือนจำ 3) ขั้นตอนระหว่างการพิจารณาการลงโทษ เช่น การลงโทษแบบไม่มีการควบคุม หรือมาตรการลงโทษระดับกลาง และ 4) ขั้นตอนระหว่างการรับโทษในเรือนจำ เช่น การปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไขและใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามและการส่งเสริมให้ใช้วิธีการสร้างชุมชนจำลองสำหรับผู้ต้องขังที่จะถูกปล่อยตัวออกไปโดยเฉพาะ

คำสำคัญ: เรือนจำ, งานราชทัณฑ์, ผู้ต้องขัง, การบำบัดฟื้นฟู, มาเลเซีย

Abstract

This qualitative research aimed to study the problems and obstacles of the correctional system in Thailand, in comparison with Malaysia, and to study approaches to develop the correctional system in Thailand to be more effective, and also to provide policy recommendations for reducing the number of prisoners by using documentary reviews and in-depth interviews. The purposive sampling technique was used to selected samples from five regions in Thailand, consisting of the North (Chiangmai), the North East (Khon-Kaen), the Center (Bangkok), the South (Surat Thani) and the East (Pattaya). The key informants were chief executive officers/policymakers of Department of Corrections, prison officers, and prisoners. Moreover, a focus group of correction related scholars was carried out.

The findings demonstrated problems of general prison management, rehabilitation and potential development in prisoners, and management of prison officers. It came up with the solutions to the problems as followed: 1) General prison management such as providing healthcare services for the AIDs infected, providing enough water, separating the prisoners properly, designing new restrooms, ensuring confidentiality of the complaint process, and developing the external examination, 2) Rehabilitation and potential development in prisoners such as developing teaching system in ethics, improving rehabilitation programs for drug addicts, supporting education, arranging vocational training suitable for prisoners, developing approaches on preparing of prisoners, making and saving money for prisoners, developing inmate tracking system after released, and amending certain legal provisions, and 3) Management of prison officers such as proper correctional officer training, allocating enough correctional officers, and improving benefits and welfare.

Furthermore, the study also provided some suggestions on reducing the number of inmates in prisons in Thailand by dividing into four steps in the justice system: 1) Procedures before the charge such as improving the prevention techniques for narcotics, pre-trial diversion, supporting restorative justice, and creating social acceptance for ex-convicts, 2) Procedures before the prosecution and trial such as developing pre-trial release system, supporting plea-bargaining system, and supporting procedures before being prosecuted instead of being in jail, 3) Procedures of judgement of sentence such as using more non-custodial

measures/intermediate punishment, and having exception for increasing penalty for narcotic-related offenders, and 4) Procedures in a process of being sentenced in prison, such as conditional discharge and using electronic tracking devices, and Halfway house.

Keywords: Prison, Corrections, Inmates, Rehabilitation, Malaysia